Hukuk Bölümü 2006/298 E. , 2007/16 K.

- 3621 SAYILI KIYI KANUNU HK
  - KIYI KANUNU (3621) Madde 15

"İçtihat Metni"

Davacı : R.Ö.

Vekili : Av.İ.N.

Davalı : Beldibi Belediye Başkanlığı

O L A Y : Beldibi Belediye Encümeni'nin 6.4.2005 gün ve 31 no'lu kararı ile, 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nu uyarınca davacının sahibi olduğu otel adına idari para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, söz konusu para cezasına karşı 7.7.2005 tarihinde adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

KEMER/ANTALYA SULH CEZA MAHKEMESİ; 15.8.2005 gün ve E:2005/57 D.İş; K:2005/74 D.İş sayı ile, muteriz vekili tarafından, Mahkemelerine verilen 7.7.2005 tarihli dilekçe ile, Beldibi Belediye Başkanlığı'nın müvekkili hakkında Kıyı Kanunu'na muhalefet nedeniyle kesmiş olduğu idari para cezasının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptalinin talep edildiği, Kıyı Kanunu'nun 15. maddesinden söz ederek, yapılan yargılama neticesinde toplanan deliller bir bütün olarak incelendiğinde; her ne kadar muteriz vekili tarafından Mahkemelerine itirazda bulunulmuş ise de, Kanunun açık hükmünden de anlaşılacağı üzere Kıyı Kanunu'na muhalefet nedeniyle kesilen cezaya karşı itirazın yetkili idare mahkemesine yapılması gerektiği, bu nedenle Mahkemelerinin yetkisiz olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANTALYA 1. İDARE MAHKEMESİ ; 14.11.2005 gün ve E: 2005/1682; K:2005/1569 sayı ile, uyuşmazlık hakkında görevli yargı yerinin belirlenmesi için 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun irdelenmesi gerektiği, kabahatler ve kabahatlere uygulanacak yaptırımların, 765 sayılı eski Ceza Kanunu'ndan farklı bir anlayışla 5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanunu'nda düzenleme dışı bırakıldığı ve yeni Türk Ceza Kanunu ile eş zamanlı olarak yeni bir Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe konulduğu, ancak, özel hükümlerinde eski Ceza Kanunu'nda sayılan kabahatler büyük oranda korunmuş olmakla birlikte yürürlüğe giren bu Kabahatler Kanunu'nun 765 sayılı Yasa'da yer alan hükümlerden farklı olarak yeni bir amaç ve kapsam taşıdığı, Kabahatler Kanunu'nun 2, 3, 16, 27, geçici 2 ve geçici 3. maddeleri ile Kanunun gerekçesinden ve TBMM Adalet Komisyonu raporundan söz ederek, aksi yöndeki bir düşüncenin, Kabahatler Kanunu'nu sadece ve sadece Kanunun "Çeşitli Kabahatler" başlıklı ikinci kısmında yer alan ve büyük oranda eski Ceza Kanunu'nda sayılan kabahatlerden oluşan toplam 12 çeşit kabahatle sınırlı olduğu sonucunu doğuracağı, bunun, Kanunun genel hükümlerinde yer alan maddelerle getirilen sistematiğine uygun düşmeyeceği ve özellikle Kanunun yukarıda yer verilen 3. maddesinin birinci fıkrasını, geçici 2. ve 3. maddelerini, uygulama alanı olmayan gereksiz maddeler durumuna düşüreceğinin açık olduğu, Yasa koyucunun bu tür bir sonucu öngördüğünün söylenemeyeceği, bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1.6.2005 tarihinden itibaren idari para cezalarına karşı açılan davaların, kabahatler Kanunu kapsamında olduğu ve idari yaptırım olarak para cezası öngören kanunlarda itiraz yeri olarak idare mahkemeleri gösterilmiş olsa dahi görüm ve çözümünün adli yargı yerlerinin görev alanına girdiği sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara yapılan itirazın reddi suretiyle kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Ahmet VELİOĞLU, Serap AKSOYLU, Z. Nurhan YÜCEL, Abdullah ARSLAN ve Levent ÖZÇELİK'in katılımlarıyla yapılan 05.02.2007 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği, Başkanlıkça, adli yargı dosyasının da ilgili Mahkemesinden getirtildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada idari yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 3621 sayılı Kanun uyarınca Belediye Encümeni tarafından verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

4.4.1990 gün ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, "Bu Kanun, deniz, tabii ve suni göl ve akarsu kıyıları ile bu yerlerin etkisinde olan ve devamı niteliğinde bulunan sahil şeritlerinin doğal ve kültürel özelliklerini gözeterek koruma ve toplum yararlanmasına açık, kamu yararına kullanma esaslarını tespit etmek amacıyla düzenlenmiştir" denilmiş; 15. maddesinde, bu Kanuna göre verilecek para cezaları belirtilerek devamında "Cezalara karşı, cezanın tebliğ tarihinden itibaren en geç 7 gün

içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın uygulanmasını durdurmaz" hükmü yer almıştır.

3621 sayılı Yasa'nın 15. maddesinde yer alan düzenleme karşısında, para cezalarına karşı yapılacak itirazların görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olacağının kabulü gerekir.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanunun diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesi, Anayasa Mahkemesi'nin 1.3.2006 gün ve E:2005/108, K:2006/35 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve gerekçeli kararı 22.7.2006 gün ve 26236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve iptal hükmünün, kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş; yasama organı tarafından iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılmaması sürecinde, anılan madde hükmünün yürürlükte bulunduğu düşüncesiyle, aynı doğrultuda karar verilmeye devam edilmiş; yasama organı tarafından, Anayasa Mahkemesi'nce verilen altı aylık süre içinde iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılması halinde ise, işaret edilen yargı yerinin yeni düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren görevli olacağı belirtilmiştir.

Son olarak, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır" denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, idari para cezasına ilişkin görevli mahkemeyi belirleyen yasa kuralı değiştirilmiş ve yeni düzenleme 19.12.2006 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiş olduğuna göre, görev kuralının geçmişe etkili olacağı yolundaki genel hukuk ilkesi karşısında, 3621 sayılı Yasa uyarınca verilen idari para cezasına karşı yapılan itirazın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Antalya 1. İdare Mahkemesi'nce verilen 14.11.2005 gün ve E:2005/1682, K:2005/1569 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 05.02.2007 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.